

ЗМІСТ

Засідання двадцять третє, вечірнє (Четвер, 21 березня 2019 року)

Заява фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...2
Розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної»	...3
Заява фракцій Радикальної партії Олега Ляшка і «Батьківщина»	...56

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ТРЕТЄ

*Сесійний зал Верховної Ради України
21 березня 2019 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу заходити до залу, готуватися до реєстрації. Прошу народних депутатів заходити до залу з кулуарів.

Отже, 16 година, проводимо реєстрацію. Прошу зареєструватися.

Зареєструвалися 344 народні депутати. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, до президії надійшла заява від двох фракцій – «Блоку Петра Порошенка» і «Народного фронту», які готові замінити перерву на виступ. Запрошую до виступу з трибуни Володимира Ар'єва. Будь ласка, 3 хвилини. Голову комітету прошу приготуватися до розгляду.

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні нечисленні колеги, присутні в залі! Ну, власне, наша нечисленність не заважає тому, щоб, окрім розгляду закону про мову, з цієї трибуни масово лився передвиборний бруд на кандидатів, у тому числі на кандидата – діючого Президента України.

Проте я хотів би все-таки зрозуміти одне: чи можемо ми за всією цією виборчою кампанією помічати позитивні речі, які відбуваються в нашому суспільстві? Зокрема, я хотів би особливо відзначити, що вчора відбувся мікро-саміт на рівні Україна – ЄС, де Президента Порошенка за 10 днів до виборів приймали керівники Європейського Союзу. Дипломатична мова у таких випадках означає одне, що Європейський Союз підтримує курс України, який веде Президент Порошенко, це курс на європейську інтеграцію та інтеграцію до євроатлантичних структур. Більш чіткого, абсолютно ясного меседжа, повідомлення для всіх громадян України, у тому числі, бути просто не могло.

І це вже не вперше. Останні рішення Європейського парламенту і Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо боротьби з російською агресією – теж на підтримку України і її боротьби проти російської агресії, яка сьогодні відбувається під керівництвом Головнокомандувача української армії.

Давно не було у нас поповнень для армії, але останніми днями, зокрема позавчора, цього року вже вдруге, Збройні Сили України отримали велику кількість нової техніки для оборони нашої держави, передано 420 одиниць зброї і важкої техніки. А найголовніше – нарешті презентовані ударні дрони *Bayraktar*, які Україна купила у Туреччини, продемонстрована їхня бойова і вогнева міць.

Тому я ще раз сказати хочу, що Президент за своїми конституційними обов'язками має займатися двома головними сферами – це міжнародні відносини і захист Української держави, бути Головнокомандувачем. І дивитися треба на реальні справи, а той бруд, який ллється, закінчиться остаточно через місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

АР'ЄВ В.І. Інша справа, що нам – жити в Україні і розуміти, що нікуди не дівається російська агресія, нікуди не діваються збройні сили Російської Федерації, зосереджені навколо українських кордонів. І наша головна мета – відбитися і перемогти. Я знаю, що перемога буде за нами, коли ми будемо єдині і коли ми зможемо робити це ефективно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, продовжуємо розгляд проекту Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» ([№ 5670-д](#)). І я запрошую на трибуну голову комітету Княжицького Миколу Леонідовича. Хочу нагадати, що ми завершили на поправці 994 Німченка і Шуфрича, з цієї поправки і продовжуємо розгляд.

Отже, поправка 994. Німченка увімкніть мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний пане головуєчий! Насамперед я хочу сказати, що це чергова спроба затягти розгляд законопроекту через заяву, яку робить народний депутат, ведучи пряму агітацію за одного з кандидатів на пост Президента. Це ганебне явище. Ви послухайте і прочитайте цитати, про що йде мова. Про підтримку дипкорпусом кого? Навіщо це нести? Це пряме порушення закону про вибори глави держави. Що тут незрозуміло? Чому ви допускаєте таке? Чи щоб заволокитити розгляд цього законопроекту, чи щоб агітувати за конкретного кандидата. Це є неприпустимим, це порушення закону, яке є підставою поставити під сумнів дотримання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 994. Хто її підтримує, прошу голосувати. Комітет поправку відхилив.

«За» – 9.

Рішення не прийнято.

Поправка 995. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Ми просимо підтримати нашу пропозицію, тому що ми вже перейшли в нову сферу правовідносин, яку зачіпає цей законопроект, а саме регулювання суспільних відносин, пов'язаних, у тому числі, з приватною справою. Тому я хотів би зацентувати увагу на тому, що, по суті, в такий неконституційний спосіб, шляхом активного права – надання захисту державній мові, – намагаються знизити гарантії захисту мов інших народів України, передбачені статтею 11 Конституції України. І тому я хотів би, щоб це було враховано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 995. Хто її підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Щодо поправок 996 і 997 я надаю слово для виступу автору поправок Бойко.

БОЙКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Звичайно, я не буду наполягати на голосуванні цих поправок, бо вони враховані. Ми переходимо до розділу VI «Застосування української мови як державної у власних назвах та іменах». Миколо Леонідовичу, я звертаюся до вас і дуже прошу для суспільства розвінчувати міфи щодо цього закону. Наприклад, є два міфи, породжені, в тому числі, і зауваженнями ГНЕУ, зокрема щодо вимоги транслітерації українських географічних назв за допомогою абетки іншої мови відповідно до звучання української мови (це перший міф, що будуть проблеми в написанні), і другий міф, що це вимагатиме від наших громадян зміни документів. Чи потрібна буде зміна документів і чи будуть якісь неузгодженості? Будь ласка, якщо можна, прокоментуйте ці міфи і розвінчайте їх. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправка 998 Брензовича. Не наполягає.

Добре, Писаренко щодо поправки 998 Брензовича.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Просто під час нашої перерви була змога подивитися новини, і там була одна з новин, що сьогодні опублікували світовий рейтинг недовіри до влади. Андрію Володимировичу, на жаль, Україна перше місце посідає у світі. Радіо «Свобода» оприлюднило новину, що Україна посідає перше місце у світі за критерієм недовіри до влади, на жаль.

Я хочу сказати, що ми, парламент, такою роботою лише посилюємо недовіру до влади, тому що однобоко намагаємося закріпити статус державної мови в усіх сферах життя. Ми ж кажемо: давайте державну мову закріпимо в державній сфері, а в усіх сферах життя дамо можливість людям і приватним особам визначатися, якою мовою користуватися. Тоді у нас буде все зрозуміло. І ось навіть колега – автор цієї поправки зазначає, що не потрібно диктувати іншим мовам, як перекладати власні назви в Україні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на голосування поправку 998. Вона врахована редакційно. Хто за те, щоб врахувати її повністю, прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1000 Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі. Шановні колеги! Одна красива жінка з Кривого Рогу, звать її Вікторія, просила запитати: це правопис Фаріон чи проект закону, що дійсно захищає українську мову? Це людина з Кривого Рогу, вона розуміє, про що йде мова. І вона каже, що ви нав'язуєте реалізацію волі влади на уми людей. Це те, що вона сказала. Це якраз збігається з тим, що ми просимо тут виправити. Запам'ятайте, що у нас – українська нація, це просто перекласти на будь-яку мову, і треба з цього виходити, коли ви формуєте закон. Якщо він дискримінаційний щодо інших мов, він не має права на існування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу зробити зауваження до авторів поправок. Я прошу виступати по темі поправки, обговорення законопроекту не передбачає політичних виступів з будь-якого приводу. І тому якщо буде виступ не по темі поправки... *(Шум у залі)*. Я вас дуже прошу, і попереднього промовця, і вас, беручи слово по поправці, виступати по ній.

Я ставлю на голосування поправку 1000. Комітетом вона відхилена. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1001 Бойко. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, це поправка техніко-юридична, вона врахована, тому щиро дякую за підтримку і не наполягаю на голосуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1002 Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Я дуже вдячний вам. Шановні колеги! Я не буду повторювати і вдаватися в політичну полеміку, я кажу про ті реальні речі, які мають місце, коли йдеться про дискримінацію мов національних меншин і російської мови в Україні. І ще раз повторюю, прочитайте, Конституція розділяє – російська мова і інші мови національних меншин. Ви знайдете в цьому законопроекті посилання на норми Конституції? Прочитайте статтю 8 Конституції, яка забороняє, зважаючи на ієрархію законів, виписувати норми, що суперечать Конституції України, це апріорі, це азбука законотворення. Я прошу, поверніться в лоно закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1002. Хто її підтримує, я прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка 1003. Не наполягає.

Поправка 1004 Брензовича.

Щодо поправки 1003? Будь ласка, Бойко.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, поправка 1003 має техніко-юридичний характер, вона є по всьому тексту, тому я прошу її врахувати і не ставити на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 1004. Брензовича увімкніть мікрофон.

БРЕНЗОВИЧ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Моя правка врахована редакційно. Не наполягаю на голосуванні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1005. Тіміш, будь ласка.

ТІМІШ Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Частину четверту статті 39 прошу викласти в такій редакції:

«4. Поряд з державною мовою офіційні назви органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування в Україні, державних і комунальних підприємств, установ та організацій, інших суб'єктів господарювання державної і комунальної форм власності можуть позначатися англійською мовою або будь-якою мовою Європейського Союзу. На вивісках та офіційних бланках назви, виконані англійською мовою або будь-якою мовою Європейського Союзу, подаються з правого боку або внизу».

Це цілком європейська норма. Прошу врахувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1005. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив. Будь ласка.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка 1006. Не наполягає.

Поправка 1007.

Німченка, будь ласка, увімкніть мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Я все-таки знову кажу про єдину платформу, яка повинна бути в механізмі законотворення. Прочитайте, що там пропонується, навіть термінологія – «поряд з державною мовою». І прочитайте, як пише міжнародна спільнота: якщо йдеться про мови, там застосовується термін «пліч-о-пліч». На руском это звучит «плечо в плечо», то есть неразрывно. На каком основании кто-то пытается это разорвать? Тому що слово «поряд» розриває смисл, розриває єдність, розриває об'єднаність предмета, про який йдеться.

Тому ми кажемо, що і стосовно офіційних назв давайте дотримуватися того, що застосовується на місцях людьми, у тому числі іншомовними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1007. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Поправка 1008. Не наполягає.

Поправка 1009. Німченко, ви наполягаєте, так?

НІМЧЕНКО В.І. Наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, секундочку, спочатку поправка 1008, а потім поправка 1009.

Поправка 1008. Бойко.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправка 1008 ідентична до поправок, які були перед цим. Це техніко-юридична правка. Якщо ми подивимося частину четверту, вона там врахована, а секретаріат, напевно, просто помилився, написавши «відхилено». Тому прошу це врахувати і поставити на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю на голосування поправку 1008. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 35.

Рішення не прийнято.

Тепер поправка 1009. Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Перейшли екватор, я дуже вдячний. Наступна стаття 40 «Державна мова в іменах». Шановні колеги, давайте подумаємо разом, яка проблема, яка загроза функціонуванню української мови. Державна мова в іменах – це що? Це галузь права, інститут права чи галузь правовідносин? Ну, якщо хочете, назвіть «Мови в іменах», тоді будемо знати, які мови в іменах, де буде державна, а де ідиш чи білоруська. І тому ми просимо все-таки врахувати те, що ми пропонуємо, і змінити назву статті: не «Державна мова в іменах», а просто «Мови в іменах».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1009. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка 1010.

Брензовича, будь ласка, увімкніть мікрофон.

БРЕНЗОВИЧ В.І. Дякую. Прошу текст статті 40 викласти в такій редакції:

«1. Імена громадян України подаються державною мовою відповідно до українського правопису.

2. Регіональними мовами або мовами меншин України та іншими мовами імена громадян України подаються відповідно до встановлених нормативів.

3. Кожен громадянин України має право використовувати своє прізвище та ім'я (по батькові) рідною мовою згідно із традиціями цієї мови, а також право на їх офіційне визнання. При використанні цього права запис прізвища та імені (по батькові) в паспорті громадянина України, паспорті громадянина України для виїзду за кордон та інших офіційних документах виконується у транскрипції з української або іншої мови за вибором громадянина.

4. Запис прізвища та імені (по батькові) в паспортах та інших офіційних документах здійснюється із попереднім схваленням власника.

5. Кожен громадянин України має право на виправлення помилкового запису свого прізвища та імені (по батькові) в паспортах та інших офіційних документах, у тому числі внаслідок порушення вимог частин третьої та четвертої цієї статті».

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначитися щодо поправки 1010. Будь ласка, прошу визначитися щодо врахування в цілому, вона врахована редакційно. Прошу визначитися.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється. Рухаємося далі.

Поправка 1011.

Народний депутате Німченко, вам слово, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Я хотів би, щоб ви звернули увагу, що нам пропонується не імена, прізвища та по батькові визначати, нам, по суті, пропонується таврувати громадян без їхньої згоди, без врахування їхньої регіональної мови чи мови національної

меншини. Як це взагалі може бути? Ми не кажемо тут про загальну мову Європейського Союзу, нічого не кажемо.

Що ми пропонуємо? Що не можна протистояти проти такого натиску держави, абсолютизуючи свою владу над людиною. От про що йде мова. Якщо визначили, як тавро, що він такий є, він не може оспорити. Прочитайте норму закону і ви зрозумієте, що за цим стоїть. А воно аукнеться, ви будете свідком. Прошу врахувати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої поправки. Прошу визначатися.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Відхиляється поправка.

Наступна поправка 1012. Народний депутат Андрій Ілленко.

ІЛЛЕНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Щоб не затягувати процес, прошу просто поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний колего. Прошу визначитися, колеги. Прошу визначатися щодо цієї поправки. Вона відхилена комітетом, автор просить підтримати. Прошу визначатися.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Я теж натиснула кнопку, чомусь не спрацювала система «Рада», я була 16-та (*Шум у залі*). Ні-ні, мене й так звинувачують у тому, що ми лише на поправці 1012. Хоча, думаю, це не до президії.

Наступна поправка 1013. Німченко, вам слово, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ми не просимо виключити, ми пропонуємо нову редакцію. Подивіться, не можна, неможливо пов'язувати запис прізвища з посиланням на національну традицію. Що таке «національна традиція» при визначенні власних імен? Це ми

про кого – про ромів, про угорців чи про англійців ведемо мову? Давайте називати наші рідні речі своїми іменами.

Тому ми пропонуємо, що кожний громадянин (ви ж у паспорті не знайдете його національності) має право так записати, як він є, яким народився, яким назвали його батьки. І ми чітко кажемо:

«Кожен громадянин України має право використовувати своє прізвище та ім'я (по батькові) рідною мовою згідно із традиціями цієї мови, а також право на їх офіційне визнання. При використанні цього права запис прізвища та імені (по батькові) в паспорті громадянина України, паспорті громадянина України для виїзду за кордон та інших офіційних документах виконується у транскрипції з української, російської або іншої мови за вибором громадянина».

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1013.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Поправка 1014.

Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Це з того самого приводу, на підтвердження недолугості спроби правового регулювання в цій системі координат – поведінки людини та визначення її статусу. Ще раз хочу сказати, що йдеться про визначення статусу громадянина України, а не українця, росіянина чи білоруса. Тому я хотів би, щоб ми з усією відповідальністю розуміли, що ми для майбутнього готуємо ці матеріали. А ми що пишемо? Як держава вирішила, що це Петро Сидорович, так він і піде по життю. Я прошу виходити із звичаєвого права і визначати права громадян мовного характеру з прав людини. І тому ми пропонуємо: лише з його згоди...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1014.

«За» – 18.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Поправка 1015.

Народний депутат Німченко, вам слово, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я вже сьогодні казав про те, що нам передбачено, якщо ми приймемо цей законопроект, – такий важкий шлях, як нинішні дороги в Україні, важкий шлях правопису і того, що стосується імен людей. Навіть сюди вже держава заглядає і визначає, хто ж ти будеш.

Ви пам'ятаєте, в історії були часи, коли люди відмовлялися від свого прізвища, коли люди відмовлялися від своєї нації. Ви розумієте, про що йде мова? Прочитайте Закон «Про національні меншини в Україні», там зазначено, що будь-який утиск чи креатура стосовно посягання на свободу в цій частині людини забороняється законом. І тому ми хотіли б, щоб з цього приводу ми все-таки дотримувалися...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначитися щодо поправки 1015, колеги. І все-таки, що стосується доріг, то я думаю, це важкий спадок попередників, який дістався нинішній владі, але потихеньку ремонтуються. Визначайтеся (*Шум у залі*). Ні, яка агітація? Це реакція. Нам сказали, що дороги, як і прізвища, знаходяться зараз у руйнації.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

«Ай-я-яй, я-яй, я-яй» – це «междометие» українською мовою буде.

Рухаємося далі. Поправка 1016.

Народний депутате Німченко, будь ласка, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, це вже ми пішли, знаєте, куди? У географічні назви. Мені дуже приємно, коли Ірина, така красива, весела у неї посмішка, виходячи з того, що вони зтягують розгляд цього питання... То я хотів запитати: скажіть, в якій ще сфері ми не топтали і не будемо топтатися цим законопроектом? Я вам скажу одне: прочитайте (це завдання першокурсника), чим феодалне право відрізняється від цивільного цивілізованого права. Саме феодалне право передбачало регулювання, нормування поведінки і вказувало, що робити можна лише те, що передбачено законом. Оце ми й повертаємося, друзі, аж туди далеко, аж за Кревську унію...

ГОЛОВУЮЧА. Друзі, ви мене примушуєте просто порушувати Регламент. Я прошу визначатися по поправці 1016. Шановні колеги, мені дійсно складно сказати, по якій сфері ви не потопталися, обговорюючи цей законопроект. Прошу визначатися.

«За» – 18.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1017. Романовського немає.

Поправка 1018. Кишкар не наполягає.

Поправка 1020. Тіміш, наполягаєте? Будь ласка, вам слово.

ТІМІШ Г.І. Шановні колеги! Топоніми ми не маємо права перекладати, це антиконституційна норма. Те, що пропонується в редакції комітету, є абсолютно неприйнятним, як мінімум для товариств, які компактно проживають на певних територіях України уже століттями.

Наведу приклад. У Герцаївському районі є село Сату-Маре. Ну, чомусь московити його переклали як Велике Село, у перекладі воно так і звучить. А десь на відстані 20 кілометрів на території Румунії є місто Дорогой, яке вічно було і залишилося Дорогой, румуни його не перекладали своєю мовою. У них це працює і в Словенії працює, і в Польщі. Чому ми не повторимо шлях цивілізованих країн Центральної Європи як мінімум? Дякую. Прошу прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету. Я прошу, пане Миколо, дати коментар комплексно по цій статті, тому що попередні поправки також стосувалися назв, топонімії, прізвищ тощо. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Ну, колега Німченко тут казав, щоб я коментував «креатуру стосовно посягання на свободу в цій частини людини». Я уникну коментарів з цього питання.

Щодо вашого запитання, колего. Очевидно, я вважаю, що назва Сату-Маре має звучати «Сату-Маре» і писатися українською мовою «Сату-Маре». Але для цього треба прийняти закон, за який буде

відповідати комітет, який очолює шановний колега Власенко, як ви чудово розумієте. Ми маємо повернутися до цих назв, і це логічно. Після того як ми повернемося до цих назв, ми маємо прийняти закон про мови корінних народів і національних меншин, і має бути дві таблиці, як, справді, у європейських країнах, де Сату-Маре буде написано українською, а знизу румунською, якщо там проживає національна меншина. Це ми вже будемо регулювати в законі про мови корінних народів і національних меншин. Дякую.

Щодо інших питань. Ну, мова йшла про те, що держава сприяє тому, щоб наші назви звучали автентично, а не так як румунські назви були спаплюжені, як і українські, тому що наше місто не «Києв», а Київ. І ми бачимо, що дуже велика частина наших партнерів у Європі та в інших частинах світу в назвах аеропортів, в інших назвах починають поступово на це переходити. І держава має сприяти, щоб в усіх міжнародних документах цей перехід відбувся. Про це говорить цей закон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 1020. Прошу визначитися.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1022 народного депутата Німченка так само стосується географічних назв. Будь ласка, вам мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я прошу поставити на голосування, щоб не гаяти часу.

ГОЛОВУЮЧА. Ми це шануємо дуже. Поправка 1022, прошу визначитися. І вітаю залу з економією хвилини нашого часу. Це мудро, дуже мудро. Я не знаю, що це означає, пане Купрієнко.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1023 народного депутата Німченка, так само щодо географічних назв. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Повторіть номер поправки, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1023, наступна.

НІМЧЕНКО В.І. Ми вже перейшли далеко.

ГОЛОВУЮЧА. Так, ми вже половину поправок пройшли, з чим я вас вітаю.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися. Поправка 1023 ставиться на голосування.

НІМЧЕНКО В.І. І зверніть увагу, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Звертаємо увагу, що ми заощаджуємо хвилину. Прошу визначитися, колеги. Добре, 40 секунд. Бачите, у нас банківський комітет дуже чітко... Так, це вам не гуманітарії, все до секунди рахують.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1028 народного депутата Німченка.

Яка поправка? Вибачте, будь ласка. Поправка 1024 Романовського, але вимагає слова Писаренко. Прошу.

ПИСАРЕНКО В.В. Я хотів лише в цій частині звернути увагу, що в цьому законопроекті, якщо ви розширюєте коло питань, які буде зачіпати використання державної української мови в усіх сферах життя, то ми могли б вже встановити певні механізми захисту інших мов і прав національних меншин. Тому що коли ми говоримо, що нам після цього потрібно прийняти ще один закон, ще один закон, ще один закон, ми з вами розуміємо, що в сьогоднішній динаміці роботи парламенту ми не приймемо жодного закону на захист інших мов. Після цього ми увійдемо в розгляд проекту Виборчого кодексу, і це буде до кінця каденції цього парламенту. Тому, можливо, коли комітет працюватиме над остаточною редакцією, будь ласка, подивіться, які

запобіжники, які механізми гарантій прав національних меншин та інших мов ми можемо залишити в цій редакції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Наступна поправка 1028.

Будь ласка, вам мікрофон, пане Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Так, є поправка 1028. Шановні колеги, я хочу нагадати, що ми вже зайшли в географію. Думаю, що наступним буде буквар, а тоді азбука. От про що ми ведемо мову.

Тому я хотів би, коли ми зачіпаємо географію, давайте не стверджувати своїм законопроектом, що ми, українці, єдині у світі, під яких повинні підлаштовуватися Європа і весь світ. Географія – це наука, її треба вивчати, це вже сталі назви, вироблені віками. Подивіться, скільки у нас змін відбулося в назві від Борисфена до Дніпра, від Петровська до Дніпропетровська і до Дніпра. Ми оце тут десь щось маємо намір зробити і застосувати тиск неконституційний у цій сфері. Тому ми просимо підтримати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися. Поправка 1028. Комітет її відхилив. Прошу визначатися.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Поправка 1029 Васюника.

Будь ласка, вам мікрофон.

ВАСЮНИК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Дякую, пані Ірино. Моя поправка насправді повністю врахована, я хочу подякувати комітету за правильне визначення формулювання торговельних марок. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за оцінку роботи комітету.

Поправка 1030.

Народний депутате Німченко, будь ласка, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми з вами вже проходили товарні знаки, торгові марки... Ми вже це проходили в інших правовідносинах, у тому числі у сфері економічних відносин. Чому ми дублюємо під кожну сферу? Ми тотальний контроль встановлюємо за чим? Що за цим стоїть? Я дуже хотів би, щоб ми не нав'язували таку політику – тотальне покладання якихось зобов'язань, оскільки це взагалі суперечить розумінню слова «функціонування» у назві законопроекту. Функціонування – це навіть не забезпечення, і тим більше не зобов'язання. Прочитайте.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення. Прошу визначатися.
«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1031.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В. Я хочу на прикладі поправки 1031 показати, що все-таки ми могли би прийти до нормальної редакції закону про мови. Зрештою комітет вийшов на таку редакцію статті 40 «Мова торговельних марок»:

«1. Торговельні марки (знаки для товарів і послуг) використовуються у тому вигляді, в якому їм надана правова охорона в Україні відповідно до закону».

Тобто тут комітет дійшов висновку, що комерційну площину, приватний бізнес і все, що стосується економіки, нам потрібно відділити від нав'язування обов'язковості державної мови, тому що там діють інші, ринкові, механізми.

Якби таку логіку комітет і парламентська більшість застосували до всього законопроекту, то у нас не було б цієї двотижневої дискусії, яка сьогодні на екваторі. Я так розумію, що у нас ще буде, можливо, не один тиждень цієї дискусії. Тобто логіка має бути така: державна мова – до всього державного, а в приватному житті і в комерційному діють інші механізми. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Оскільки Україна є учасницею багатьох конвенцій та інших договорів і визнає міжнародну реєстрацію, через те ця норма сформульована саме так. Тому що цей закон повністю відповідає всім міжнародним конвенціям, міжнародним договорам, які мають значення вище, ніж українське законодавство відповідно до нашої Конституції, і через те так сформульована ця стаття. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Рухаємося далі.
Наступна поправка 1032.
Будь ласка, народний депутате Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Ця поправка також стосується мови торгових марок. Акцентую вашу увагу на тому, що за змістом ця стаття має, по суті, два питання, можна так сказати.

Перше питання полягає у визначенні «мова торговельних марок». Розшифруйте – це якою мовою торговельна марка чи що це за марка як предмет загального вжитку? З цього треба виходити.

І, друге, в яку ще сферу ми не зайшли? Ми вже торговельні марки пройшли, про що я казав. А тепер ви записали «торговельні марки (знаки для товарів і послуг)». Ви, будь ласка, розкрийте, що таке торговельна марка, і чому знак рівності стоїть...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися, колеги. Поправка 1032.
«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1035. Народний депутат Німченко. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми перейшли в іншу сферу правовідносин, по суті, це вже інша галузь права, куди зайшла державна мова. І тому ми, коли просимо виключити, вказуємо на те, що такі норми не співвідносяться ні з нормами національного законодавства, ні з Конституцією, ні з досягненнями на міжнародному рівні. Я скажу лише одне: візьміть, ви ж знаходили, подивіться, що таке стандарти і щодо чого вони застосовуються. І коли мова йде про народ (а тут народ масово підлягатиме стандартизації на знання української

мови), то скажіть, будь ласка, хто ж у нас джерело влади – народ чи влада? З цього ми повинні виходити...

ГОЛОВУЮЧА. Народ у нас – джерело влади. Прошу визначитися представників народу. Прошу визначитися.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Ця поправка відхиляється. Рухаємося далі.

Поправка 1036.

Пані Бойко, просимо вас.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, прошу підтримати мою поправку 1036, вона відхилена. Назву розділу VII пропонується викласти в такій редакції: «Забезпечення стандартів української мови як державної». Вважаю, що це більше відповідає змісту і назві законопроекту «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я вам дякую за роз'яснення вашої поправки, шановна колего. І прошу визначитися.

«За» – 23.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1039 народного депутата Німченка. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, посилаючись на законодавство Європи, хочу вам повідомити, щоб ви були в курсі справ у центрі Європи. Так ось стандарти, перевірка, стандартизація на знання мови допускається і може застосовуватися не проти громадян, які живуть в цій країні і працюють, стандартизація спрямована передовсім проти іноземців, яких держава наймає до себе працювати. Так, як було у нас щодо групи грузинів, інших заокеанських друзів. Отам треба запроваджувати цю комісію, щоб дала стандарт, що він знає мову і може працювати. А не так, як на залізниці у нас працюють, – гроші вивезли і втекли. От про що йде мова. А стосовно громадян України, то, дійсно, є стандартизація за кордоном, коли громадянин України хоче працювати...

ГОЛОВУЮЧА. Слова просить голова комітету. Будь ласка, 1 хвилина.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего, стандартизація – це ані проти українців, ані проти іноземців, це питання збереження мови. Це певні стандарти, які використовуються в літературній мові, в діловій мові, там, де ми її використовуємо. Тому це жодним чином не впливає ні на чий права. Можливо, на ваші? Тому що я не завжди вас можу деколи зрозуміти. Але коли були б стандарти, ми б з вами старалися разом говорити грамотніше. Не бачу тут нічого поганого. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Прошу визначитися щодо поправки 1039.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1040.

Пані Бойко, прошу вас.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Як впливає з тексту законопроекту, Національна комісія зі стандартів державної мови є центральним органом виконавчої влади.

Нагадаю, що відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» міністерства та інші центральні органи виконавчої влади утворюються, реорганізуються та ліквідуються Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України. Таким чином, утворення будь-якого ЦОВВ суперечитиме чинній нормі зазначеного закону.

Також зауважу, що відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» не допускається дублювання повноважень центральних органів виконавчої влади.

Крім того, відповідно до статті 16 зазначеного закону такі центральні органи виконавчої влади можуть утворюватися як служби, агентства та інспекції.

Тому прошу поставити мою поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставлю поправку шановній пані Бойко на голосування. Прошу визначитися, колеги.

«За» – 18.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Колеги, ми з вами підійшли до історичного моменту, коли переходимо рубіж половини поправок: із 2082 поправок, підготовлених до другого читання, за два тижні ми розглянули половину.

І зараз поправка 1045 народного депутата Німченка. Якщо ви, пане Німченко, будете заощаджувати час, ми зможемо дуже швидко впоратися з поправками.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі, Ірино. Я навіть тут не побачив, що ви десь волокитите. Ні, ви просто так сказали, із симпатії до мене. Спасибі, я вам дуже вдячний, але час пішов.

Питання в іншому – Національна комісія зі стандартів державної мови. Шановні колеги, як бачите, нам готують ревізорів того, як ми розмовляємо, більше того – як ми пишемо, більше того – чи грамотно ми пишемо. Тут мені зауваження робили. Ну, то таке, у всякого своя доля і свій шлях широкий. Питання полягає в іншому: де у світі (я хотів би, щоб доповідач сказав) передбачено тотальне інспектування на предмет знання державної мови народом, який представляє цю державу, народом, який є джерелом влади? Хто може влазити до нього в душу? – скажіть, будь ласка. Інша справа...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, коментар буде, мова йшла про виконавчу владу. Будь ласка, 1 хвилина віце-прем'єр-міністру. Тому що мова йшла про національну комісію. Будь ласка, пану Кириленку слово. Тільки я прошу: не люб'язності, а роз'яснення.

КИРИЛЕНКО В.А., *віце-прем'єр-міністр України.* Дякую, пані Ірино. Законопроект передбачає утворення Національної комісії зі стандартів державної мови. Це буде центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, там не буде жодних ревізорів, до складу комісії будуть входити дев'ять осіб, які будуть делеговані Міністерством освіти і науки, Міністерством юстиції, Міністерством культури та Інститутом української мови Національної академії наук.

Координуватиме діяльність національної комісії Кабінет Міністрів України через Міністерство освіти і науки.

Буде декілька завдань. По-перше, правопис і у зв'язку з цим стандартизація, як правильно писати, у тому числі державним службовцям. А по-друге, визначення рівня володіння мовою, надання сертифікатів – те, що передбачено нами уже в попередньо проголосованих статтях. Тобто це буде орган, який просто буде забезпечувати виконання цього закону. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам за роз'яснення, шановний пане віце-прем'єр-мініstre. Прошу визначатися щодо цієї поправки, колеги. «За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1046 народного депутата Мусія. Будь ласка.

МУСІЙ О.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець).* Шановний голово комітету! Це стосується, до речі, і віце-прем'єр-міністра пана Кириленка. Я вже декілька днів тому говорив про це: навіщо в законі виписувати назву комісії, якщо утворюється центральний орган виконавчої влади?

Згідно із законами «Про Кабінет Міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади» ми мали б записати, що діє центральний орган виконавчої влади, який здійснює такі функції і має такі повноваження. А Кабінет Міністрів на виконання закону своїм внутрішнім документом утворить орган уже з назвою та визначить його функції, затвердивши положення. Тоді це відповідатиме Закону «Про Кабінет Міністрів України» і Закону «Про центральні органи виконавчої влади».

А перебирати на Верховну Раду повноваження щодо назви – це давати зайвий привід тим, які хочуть скасувати цей закон у Конституційному Суді. Ми просто даємо їм привід звернутися до Конституційного Суду. Навіщо? Давайте випишемо функцію, і нехай Кабінет Міністрів виконає це завдання – і все, не буде ніяких проблем.

ГОЛОВУЮЧА. Просимо роз'яснення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего, у нас є така практика. Наприклад, Національне агентство з питань запобігання корупції, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України утворені і названі в законі відповідно до рішення Верховної Ради України. Для того щоб не було жодних спекуляцій навколо цієї комісії... Ви бачите, нас тут звинувачують, що вона буде інспектувати, ревізувати – це не функції комісії. Щоб чітко всі громадяни розуміли, які її функції, вона названа і вписана в законі, як і інші центральні органи виконавчої влади. У нас є така практика. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1046 народного депутата Мусія. Поправка відхилена комітетом. Прошу визначатися.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Поправка 1047.

Будь ласка, народний депутате Писаренко, вам слово. Ваша поправка врахована редакційно.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую. Поправка частково врахована. Про що йде мова? Я пропоную все-таки відійти від рівнів оцінювання. Мій колега тут уже говорив про те, що рівні оцінювання можна встановлювати для іноземців, які хочуть отримати українське громадянство або приїхати сюди. А для українців встановлювати рівні оцінювання, напевно, було б недоречно. Крім того, у нас, на жаль, ще процвітає корупція, і в цій сфері, я думаю, буде така сама ситуація, якщо нічого не зміниться в країні. Це перше.

А друге – ми ставимо бар'єри для багатьох українців, які історично спілкуються на сьогодні російською, угорською чи іншими мовами. Це мільйони людей, які в короткий час не зможуть досягти тих рівнів, які, напевно, будуть створені найближчим чином діючою владою.

Тому моя пропозиція – відійти від рівнів. Не хочете відходити – установіть термін, на який ви відстрочите такі правила. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу роз'яснення голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего! Якраз рівні створюються для захисту громадян, для того щоб ті громадяни, від яких не вимагається знання високого рівня літературної мови, які не претендують на якісь високі посади, у тому числі іноземці, могли мати мінімальний рівень, який дозволить їм працювати десь у магазині, спілкуватися. Якщо вони вчилися у школі, їм взагалі нічого не треба буде складати. Але є такі, які в школі української мови не вивчали. То щоб не вимагати від них рівня української мови, наприклад вашого, тому що їм цього не потрібно, їм достатньо мати цей рівень на досить такому логічному рівні, який потрібен для виконання ними власних обов'язків. Саме тому ваша поправка врахована редакційно, це зроблено, щоб захистити цих громадян, щоб ніхто не казав, що від них якісь складні екзамени вимагають складати.

Між іншим, колего, відтермінування передбачено в законопроекті: два роки з дня прийняття закону до набрання чинності цією статтею. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам. Пан Писаренко не наполягає на голосуванні, правильно? Не наполягає.

Наступна поправка 1049.

Народний депутате Німченко, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Пані Ірино, я так і не зрозумів роль тут віцепрем'єр-міністра, який тут сидить уже другий тиждень, протирає штани, коли є нагальні проблеми в нашій державі. Про що він нам розказав? Що не буде ніякого інспектування. Так я особисто для нього хочу сказати, нехай прочитає статтю 53 цього законопроекту, де передбачено, що ця уповноважена інспекція, яка вам дуже дорога, має повноваження залучати поліцію для контролю на предмет дотримання закону про державну мову. Йому це що, невідомо? Відомо це й доповідачу. І ми про це кажемо, що це недопустимо у сфері реалізації природних прав людей, недопустимо взагалі перевіряти громадян України... Прийде мене влада Кириленка перевіряти, чи знаю я мову, чи не знаю. Вони прораби, а завдання їм дає народ, і народ дає те завдання, яке...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо. Я хочу нагадати, що в парламентсько-президентській республіці уряд є підконтрольним парламенту. І ми вважаємо, що уряд має бути присутнім під час обговорення законів в Україні, у тому числі для того, щоб ці закони були більш комплексними. Тому ми вітаємо присутність профільних міністрів під час обговорення законопроектів у першому і другому читанні.

Була репліка образливої тональності до віце-прем'єр-міністра України, я надаю йому слово для відповіді. Прошу не обмінюватися некоректними формулюваннями. Прошу.

КИРИЛЕНКО В.А. Колего народний депутате, ви ж уже старший чоловік, а постійно хочете когось образити. Я закликаю вас цього не робити. За штанами ви, будь ласка, дивіться за своїми, чи там у вас дірочки немає внаслідок ваших поправок, які народ взагалі не може зрозуміти. От щоб ви знали: те, що ви говорите, люди взагалі не можуть зрозуміти, бо воно не в'яжеться купи. Тобто ви не володієте навіть змістом написаних для вас кимось поправок. Зверніть, будь ласка, на це увагу.

А з приводу інспекторів, то я доводжу до вашого відома, що ніяких інспекторів у законопроекті уже давним-давно немає. Уповноважений із захисту державної мови є, а інспекторів немає. А ця комісія, про яку ви зараз намагаєтеся говорити, вона взагалі з науковців складається. Із науковців, які аж ніяк не інспектори. Тому вдумливіше читайте поправки, які вам хтось написав.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення. Звертаємо увагу всіх глядачів телеканалу «Рада», які слідкують зараз за нашою дискусією: дійсно, як щойно підтвердив віце-прем'єр-міністр, під час підготовки законопроекту до другого читання, шановний пане Василю, норма про інспекторів була вилучена.

Будь ласка, зараз коментар голови комітету, і голосуємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Колего Німченко, органи правопорядку на прохання уповноваженого добровільно можуть надавати йому лише інформацію. Цей закон не дозволяє поліції слідкувати за застосуванням законодавства про мову, не дозволяє займатися контролем, не дозволяє застосовувати жодних санкцій і стежити за тим,

хто де якою мовою говорить. Всі ці права є правами громадян. Поліція тут ніде не застосовується, але на прохання уповноваженого може перевіряти чи збирати якусь інформацію, яка йому потрібна, якщо вважатиме це за потрібне. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення. Прошу визначатися. Колеги, я вважаю, що це дуже важливо, коли ми під час обговорення поправок міфи і «страшилки», які навколо цього законопроекту існують, просто розвінчуємо.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1051 народного депутата Німченка.

Будь ласка, вам мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу відповісти. Якщо пан віце-прем'єр-міністр збентежений чимось, особливо дірочкою, то це його особиста справа, повірте. І що стосується тої ж дірочки, то я хотів би вам сказати, що це не дірочка, це повна білизна в цьому законі.

А щодо знання права, правозастосування, я хотів би, щоб ви прийшли до Конституційного Суду, якщо, не дай Боже, ви приймете цей закон, і там відповідали. Ми вже бачили таких, не треба тут розумувати.

І останнє, про що я хочу сказати: ніхто з вас не назвав підставу. Те, що Ірина хоче вас бачити, ще не означає, що ви маєте право. Справа в тому, що цей процес, конституціодавець і процедура Регламенту не передбачають участі виконавчої влади. Ви тиснете...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо. Прошу визначатися щодо поправки 1051. При цьому маю зазначити, в цій поправці немає жодного слова про дірочку, вона про інше.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється. У мене враження, що найбільше хоче бачити віце-прем'єр-міністра опозиція, вона весь час апелює до віце-прем'єр-міністра. І він демонструє повагу української влади до

опозиції в даному випадку. Мені здається, це позитивний момент, який не варто критикувати.

Поправка 1052.

Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово. Будь ласка, по поправці, я вас благаю.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі, пані Ірино, по поправці. Я хотів би, щоб ви не затягували розгляд, не входили в спіч...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, тоді голосуємо.

НІМЧЕНКО В.І. А віце-прем'єр-міністру скажу, що вже два тижні голодують шахтарі-регресники, нехай піде до них і розкаже, який він розумний, що вони зробили для шахтарів. Він – представник уряду...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 1052. Прошу визначатися (*Шум у залі*). Ні, ви свій час згаяли, вибачте, я прошу йти по поправці, з повагою до вас.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1053 Продан.

Народний депутат Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Шановна головуюча! Я все-таки хотів би привернути вашу увагу до статті 113 Конституції України, яка чітко і ясно передбачає, що Кабінет Міністрів відповідальний перед Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України.

І наступне. Регламент не передбачає участі Кабінету Міністрів у розгляді законопроекту в другому читанні. Тому для стенограми і наступного розгляду в Конституційному Суді: ми вважаємо, що

надання слова віце-прем'єр-міністру України створює тиск на народних депутатів України з боку Кабінету Міністрів України, що є незаконним. Це заважає свідомо народним депутатам приймати рішення.

Щодо цієї поправки. Я підтримую те, що написала Оксана Петрівна, і не пропоную ставити поправку на підтвердження, але закликаю всіх діяти в межах норм чинного законодавства та Конституції України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення Регламенту і Конституції України. Рухаємося далі.

Поправка 1054 народного депутата Німченка.

Вам слово, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я конкретно по поправці скажу. Ви подивіться, це, мабуть, перший закон, який передбачає інструктивні вказівки, що це за центральний орган виконавчої влади. Не окремим положенням, не окремим законом. У нас є Закон «Про центральні органи виконавчої влади», і про це повинен знати, у тому числі, віце-прем'єр-міністр, але ми сюди його тичемо і розписуємо положення в цьому законі.

Пане доповідачу, для вас особисто зачитую частину другу статті 53: «Для здійснення передбачених цією статтею повноважень Уповноважений за потреби залучає працівників Національної поліції, центрального органу виконавчої влади...». Для чого? Для контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, додержання закону про державну мову. От про що йде мова. А ви тут відкрито...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення. Прошу визначатися (*Шум у залі*). Будь ласка, 15 секунд. Не скандальте і не критикуйте президію.

НІМЧЕНКО В.І. Дайте коментар, чим ви спростовуєте це. Чому ви обманюєте депутатів і чому обманюєте народ? Він слухає. Я вам зачитав норму статті 53, ось вона. А ви тут що несете? Будь ласка, спростуйте.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар. Пане Княжицький, до вас апелювали.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну, я щойно давав коментар про те, що поліція відповідно до цього закону не має права нікого притягати до відповідальності, інспектувати, чинити інші дії. Все інше є вигадками і спекуляціями, які зроблені для того, щоб завалити прийняття цього закону, чого ми не допустимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ми 100 відсотків не допустимо завалення цього закону... Пане Писаренко, ваші колеги вимагають, щоб ми голосували їхню поправку. Зараз, ми рухаємося.

Поправка 1054. Будь ласка, прошу визначатися.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1056.

Будь ласка, Писаренко, вам слово.

ПИСАРЕНКО В.В. Дійсно, зараз ми з вами обговорюємо поправки до норм, у яких йдеться про центральний орган виконавчої влади, який насправді матиме досить широкі повноваження і впливатиме на життя мільйонів людей. І дуже важливо, щоб ми розуміли, чим він буде займатися, якими будуть наслідки рішень, які він прийматиме.

На жаль, я вважаю, що це дуже велика помилка – те, що ми обговорюємо цей законопроект під час президентської виборчої кампанії, перед першим туром, а закінчувати, я так розумію, будемо перед другим туром. Тому що дискусії по суті у нас не виходить, ми лише обговорюємо загальні тези. Одна половина залу – про одне, інша половина залу – про інше. Я вважаю, що нам потрібна змістовна дискусія саме щодо повноважень і функцій цієї комісії, тому що міфи тут дійсно переплітаються з реальністю.

Я не буду ставити цю поправку на підтвердження, але загалом хочу сказати, що досить широкі повноваження у цієї комісії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний пане Писаренко. Ви знаєте, ви щось песиміст. Я як оптиміст вважаю, що Україна і демократія в першому турі переможуть, може, у нас і не буде другого туру, і ми будемо рухатися далі і швидко приймемо закон. Так, це залежить від мудрості українського народу.

Наступна поправка 1057.

Народний депутат Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. На продовження виступу колеги, який щойно сказав, наскільки важлива ця інституція, яка запропонована. Це не ревізор навіть, це контролюючий орган за виконанням зобов'язань народом, всіма громадянами України, за виключенням того, як вони поведуться у спальні. Тому що на загальній кухні в комунальній квартирі вони теж підконтрольні. І що, це невідомо? Це відомо, і вуха тут стирчать відкрито. Подивіться, які надаються повноваження. Подивіться, хто контролює і організовує – Кабінет Міністрів. Прочитайте статтю 116 Конституції, які повноваження Кабінету Міністрів. Це головний прораб, який забезпечує...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 10 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Законодавець визначає, а Кабінет Міністрів забезпечує те, що визначив законодавець. А тут що ми бачимо? Навпаки: визначає Кабінет Міністрів і сам...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1057, колеги.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Поправка відхиляється.

Наступна поправка 1058 народного депутата Німченка.

Будь ласка, вам мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми вже зайшли в атмосферу анекдотів. Пропонується на законодавчому рівні встановити, що ця комісія настільки важлива, що вона повинна мати ще й веб-сайт. Про що ми ведемо мову? Це інструкцію виписують у законі. Це писали

люди... Я не хочу нікого ображати, але для законотворчого процесу це не лізе ні в які ворота, як кажуть на Черкащині. І тому ми просимо виключити це все.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися, колеги, щодо поправки, яка стосується веб-сайту.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Поправка 1058 відхиляється.

Наступна поправка 1059.

Народний депутате Німченко, вам слово, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я зачитаю частину першу статті 53:

«1. З метою захисту державної мови від публічного приниження чи зневажання, від навмисного спотворення державної мови в офіційних документах і текстах, зокрема навмисного застосування її з порушенням стандартів державної мови...».

Це повноваження, які надаються уповноваженому. Ви розумієте, про що йде мова? По суті, мова йде про диспозицію кримінальної відповідальності. І це тут буде проводити слідство уповноважений, інакше ми не можемо назвати. Як можна це допустити в цьому законі? Як можна? Як люди будуть читати? Хтось на свій розсуд буде давати оцінку і визначати, чи є це приниженням, чи є це кримінальним правопорушенням, чи є за це відповідальність, чи ні. Хто це повинен вирішувати? Наявність диспозитивних ознак кримінального злочину – ось про що йде мова.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, колего. Ще раз наголошую, що в цьому законі жодних кримінальних покарань або кримінальної відповідальності не передбачено, жодні зміни цим законом до Кримінального кодексу не вносяться. А я і, думаю, більшість громадян, які нас дивляться з екранів телевізорів, щиро переконані, що якщо ви так часто чуєте паплюження української мови тут, то відбувається це не через навмисний умисел, а через елементарну безграмотність. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 1059 ставиться на голосування. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет проти.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Поправка 1060. Мусій.

МУСІЙ О.С. Виборчий округ № 124, Сокальщина, Червоноград. Шановний голову комітету! Ви знаєте, дуже важко погоджуватися з колишнім суддею Конституційного Суду, але тут я з ним погоджуюся в частині юридичній. Насправді пан Німченко правий. Існує Закон «Про центральні органи виконавчої влади», існує Закон «Про Кабінет Міністрів України». І на ваш аргумент, який ви наводили п'ять чи десять поправок тому, що в законі передбачені Антимонопольний комітет, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, звертаю вашу увагу, що юридично Верховна Рада приймала спеціальний Закон «Про Антимонопольний комітет України» і спеціальний Закон «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку».

Тому, будь ласка, якщо ми не хочемо оскарження (як один із аргументів) у Конституційному Суді, віддайте ці повноваження Кабінету Міністрів. Невже є ризик, що наш Кабінет Міністрів, сформований Верховною Радою, щось зробить не так? Запишіть повноваження і функції, і цього абсолютно достатньо, щоб уникнути потім розгляду якихось юридичних моментів. Будь ласка, поставте поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1060. Комітет відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 1061. Наполягаєте, так?

Бойко. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Звичайно, я не буду ставити на голосування поправку 1061, тому що я в принципі за гласність і за те, щоб офіційний веб-сайт мали всі центральні органи виконавчої влади, щоб вони були відкритими. Але поясню, чому я внесла цю поправку. Тому що апріорі я проти того, щоб у нас залишалася стаття 39 (тепер стаття 43), і попередніми поправками я пропонувала виключити її.

Ще раз поясню свою позицію. Центральний орган виконавчої влади має утворюватися відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» і мати відповідні повноваження (статті 16 і 17 зазначеного закону). Саме тому і була внесена така поправка. Але ще раз повторюю, я прошу не ставити її на голосування, оскільки комісія залишається, вона має бути відкритою, її робота має бути гласною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 1063.

Поправка 1064.

Поправка 1065.

Поправка 1065.

Писаренко, будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую. Зараз ми знову говоримо про Національну комісію зі стандартів державної мови. Це дуже серйозний орган, який, за логікою авторів законопроекту, буде регулювати і контролювати все, що стосується питань розвитку, функціонування мови, встановлення стандартів.

Ще раз хочу сказати, що поправками, які я готував і подавав, я пропоную не застосовувати до українців рівні володіння, не запроваджувати певну сертифікацію, а дати можливість цій комісії розвивати українську мову, реалізувати державну політику для її розвитку, але при цьому не створювати монстра, який буде зобов'язувати і контролювати, хто і як розмовляє українською мовою. Тому що, повірте, розмовляти українською мовою в різних регіонах все одно будуть по-різному. Тому давайте все-таки прийдемо до логіки популяризації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Ставлю на голосування поправку 1065. Не ставити? Йдемо далі.

Поправка 1066. Не наполягає.
Поправка 1067. Не наполягає.
Поправка 1068. Не наполягає.
Поправка 1069.
Поправка 1070. Рибчинський.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Миколо, я наполягав би на врахуванні цієї поправки повністю. Якщо є змога врахувати не просто редакційно, а дослівно, я був би дуже вдячний. Це принципове питання. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1070. Комітет врахував її частково, автор Рибчинський наполягає, щоб вона була врахована повністю. Підтримаємо автора. Прошу голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Думаю, ви можете обговорити з комітетом, щоб цю поправку врахували в остаточному варіанті.

Поправка 1071.

Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я для пана Мусія скажу. Не «колишній суддя Конституційного Суду» (спасибі за підтримку), цей статус називається «суддя Конституційного Суду у відставці», він позитивний. Це гарантія незалежності судді у прийнятті рішень.

А тепер по суті, щодо повноважень національної комісії. Скажіть, яких ще повноважень потребує ця комісія, яких немає взагалі, для того щоб вести нагляд за життєдіяльністю громадян України? Ми куди вже запустилися? На якій підставі? Де конституційна норма, яка визначає народ, людину – основою, про яку повинна піклуватися держава? Ми в цьому розділі, в цій статті створюємо орган з контролю за тим, як люди розмовляють! Ви можете...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 10 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Ви не можете собі уявити, вже на сьогодні Європа дуже схвильована тим, що ми тут робимо, і коли вони дізнаються про те, що встановлено тотальний контроль...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1071. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 1072.

Подоляк, будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Шановні колеги! Ця моя поправка врахована, але я прошу її поставити на підтвердження, тому що після її врахування зміст нової редакції був дещо звужений. Тому прошу поставити на підтвердження. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, я уточнюю, якщо поправка не набере голосів, вона перестане існувати. Ви на це готові? Зрозуміло. Я ставлю на підтвердження поправку 1072. Прошу проголосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Поправка 1073. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Я хотів би, щоб доповідач все-таки мене поінформував. Я йому не раджу оцінювати мене на предмет грамотності чи неграмотності, тому що я теж міг би дещо сказати, але утримуюсь. Я хочу почути відповідь шановного доповідача, що таке стандарти української мови і що таке встановлення цих стандартів. Хто визначає стандарти української мови як природного явища? І чим це відрізняється від тих потуг, які були в період лікбезів? Тоді люди дійсно були безграмотні, і стояло питання, як людей навчити правопису та забезпечити дотримання якихось стандартів. І тому оця видумка, це ви просто передбачаєте підвалини, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, коротко, Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего, я щодо вашої грамотності нічого не казав. Чому ви вирішили? Я сказав, що глядачі в залі чують безграмотні виступи. Чому ви до себе це віднесли? Ні-ні, я про зал говорив, я про вас нічого такого не казав. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 1073, так? Я надам ще 1 хвилину Кириленкові, і переходимо до голосування. Будь ласка, пане В'ячеславе.

КИРИЛЕНКО В.А. Дякую, пане Голово. У нас стандарти відображаються у правописі. А правопис у нас, до речі, не змінюється від 1989 року, він затверджений тодішнім ще урядом УРСР – Радою Міністрів УРСР. Після цього ще уряд Юхима Леонідовича Звягільського ухвалив мудре рішення про створення Правописної комісії 1994 року. Науковці почали працювати. Жодних змін з того моменту не затверджено, тому що це питання завжди викликає дискусію.

Для того щоб це питання рухалося і ми мали стандартний слововжиток для державної служби, місцевого самоврядування та інших суспільних сфер і буде створена Національна комісія зі стандартів державної мови, і науковці будуть займатися цим питанням уже на професійній і постійній основі. Тобто це добра справа для розвитку української мови. Це не інспекції, не ревізування, це просто розвиток української мови, яка вживається в усіх сферах суспільного життя згідно з цим законом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1073 ставиться на голосування. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправка 1074. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Щодо правопису. Щойно ми почули від віцепрем'єр-міністра про те, що правопис не змінювався вже майже 30 років. Шановні колеги, ви знаєте, як ми мучимося через те, що у американців конституція тричі змінювалася за 200 років, а ми рвемо свою Конституцію змінами, вже скасували і прийняли нову, було 458 змін і доповнень, не так давно щодо НАТО внесли зміни.

А тут хочуть змінювати правопис. Які зміни, на якій підставі, що змінилося? Сила правопису, визначеного на базі навіть звичаєвого права, на базі фольклору людського, з урахуванням суржика, на жаль, він є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1074. Хто її підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

Поправка 1075. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я закінчив звичаєвим правом. Так ґрунтувалася і розвивалася мова українців. Я хотів би, щоб і в Кабінеті Міністрів, і ми тут почули і вивчили, як переживали, як боролися за мову, за право українці в часі уніатів, в часи Кревської унії, Люблінської унії. Ви що, не знаєте про Правобережну Україну, як її здали Пiлсудському? То про що ми ведемо мову, про захист?

У даному разі ми не про захист ведемо мову, ми оголюємо нерви людей, на яких можна пограти, – от про що йде мова. І причому тут держава, яка втручається в приватне життя людей? Мова – це приватна справа. Виписати правила потрібно, і все, там, де державна (офіційна) мова. То на якій підставі ви робите?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені як історик так хочеться прокоментувати, але шкода часу. Що ви говорите, про яких уніатів, про яку Люблінську унію? Я ставлю на голосування поправку 1075. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправка 1076. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Це щодо термінології і стандартів української мови. Скажіть, будь ласка, тут, у цьому законі, стоїть питання за розвиток державної мови, за захист державної мови чи за дотримання конституційного постулату, що українська мова є державною? Про що ми ведемо мову? Якщо ми хочемо розвивати, покращувати, посилювати, виходячи з тієї націоналістичної ідеології, яка сьогодні у нас

панує, то так і скажіть людям, що ви таким шляхом хочете використати інші мови, у тому числі російську. Оце і є ідеологія цього закону. І треба відверто сказати, що все, ми вважаємо, що Україна – для українців, все буде зрозуміло. Хіба так можна підходити у ХХІ столітті? Коли економічні і соціальні відносини поєднують людей, а ми роз'єднуємо за національною ознакою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1076. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Ваша поправка 1078 врахована. Поправка 1078 Німченка врахована.

Писаренко. Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Я хочу ще раз повернутися до того, що ми обговорюємо повноваження національної комісії. І наша пропозиція була, щоб національна комісія все-таки опікувалася розвитком української мови і залишалася лише у функціях того, яким чином сприяти її розвитку, допомагати різним органам державної влади, можливо, недержавним організаціям, яким чином розвивати мову.

Тут функціонал все-таки розширений, і це те, чого люди бояться. Вони бояться, що завтра певні державні органи будуть їм перешкоджати вільно жити на території України, будуть контролювати, якою мовою люди розмовляють, будуть обмежувати їх у тому, на якій роботі вони можуть працювати, чи зможуть вони бути прийнятими на роботу, чи не будуть звільнені, якщо у них рівень державної мови буде нижчим, ніж комісія встановить.

Крім того, тут мова йде ще про стандарти української мови жестів для спілкування з людьми, які мають порушення слуху...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на підтвердження поправку 1078. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Поправка 1080. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ця поправка теж стосується роботи комісії на предмет визначення рівня володіння. Давайте ми сьогодні скажемо, що рівень володіння українською мовою є шлюзом для отримання професії, для отримання посади, для отримання доступу до участі в управлінні державними справами, як це передбачає Конституція України. Скажіть, будь ласка, якщо визначать, що кандидат у народні депутати чи на пост Президента не має достатнього рівня. І що? Його народ вибрав! То що, ви скажете, що він не буде Президентом, якщо народ вибрав? То це право народу чи чие? Що ви робите? Що таке «рівень володіння»? У вас термінологія далі заглиблена, ніж у Конституції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Градацію ввели, точно як у Польщі, але тільки навпаки переписали. Ну, якщо вже списуєте, то хоч подивіться, що списуєте, там зовсім інша методологія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1080. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет не підтримує, вона відхилена.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправка 1083. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ставлю на голосування поправку 1083. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправка 1084.

Поправка 1085.

Поправка 1086 врахована. На підтвердження? Добре. Німченко, поправка 1086.

НІМЧЕНКО В.І. Хотів би сказати про те, чи є обґрунтування матеріальних затрат на прийняття та введення в дію цього закону і включення реальних механізмів. Ви подивіться, 18 термінів щодо

введення в дію цього закону – від трьох до 30 місяців, наскільки я пам'ятаю.

Щодо посібників. Оце, я вам скажу, одна з небагатьох норм, яка заслуговує на увагу, там передбачена можливість дотацій держави, що вона буде щось робити для заохочення вивчення української мови. Саме це має бути в законі – захист державної мови і надання можливостей для її вивчення, у тому числі за кордоном. Тому я і прошу поставити на підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на підтвердження поправку 1086. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

Поправка 1089. Не наполягає.

Поправка 1090. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, подивіться, про що йдеться. У цій поправці ми ведемо мову про те, що необхідно виключити всі ці вказівки «визначає методи та порядок перевірки рівня володіння українською мовою». Ми ж розширили, стаття 41 передбачає сфери, де застосовується обов'язково державна мова. За таких умов це буде не лише підґрунтям для контрольних функцій, а й підвалинами для корупції. І ви будете свідками. Ви будете свідками, як будуть наповнювати нібито державну казну за рахунок штрафних санкцій. А санкції передбачають штраф до 8 тисяч гривень.

І ще одне. Я хотів би, щоб люди знали про те, що стоїть питання про рівень на предмет граматики, на предмет знання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто підтримує поправку 1090, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Поправки 1092, 1093. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу просто наголосити. Це, знаєте, як у народі кажуть: чули дзвін, та не почули, звідки він. Запроваджують сертифікати на знання мови. То подивіться, у Польщі складають іспит на знання польської мови як іноземної і отримують

сертифікат. Це люди, які працюють за кордоном, іноземці, які працюють у Польщі. Їм видається сертифікат, іноземцям, що людина може працювати як рівна серед рівних, все розуміє і знає польську мову на відповідному рівні. А ми сертифікуємо всіх громадян, по суті, у 41 сфері. У нас не вистачає на бюлетені сьогодні, гроші додаткові просимо, а тут на сертифікати десь хочемо знайти. Тому ми просимо виключити цю норму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1092. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Поправка 1094. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Ця норма стосується правосуб'єктності. Надається право, що буде підставою для дій репресивного характеру. Мова йде про результати іспиту на рівень володіння українською мовою. А за результатами іспиту будуть прийматися уже конкретні дії примусового характеру. Ось про що йде мова. І тому ми вважаємо недопустимим запровадження сертифікації проти своїх громадян. Це не для тих, хто там на залізницю приїжджав, гроші збирав. Тому я хотів би, щоб ця позиція була виключена із законопроекту. Це є недопустимим, на наш погляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Німченко щойно виступав по поправці 1094. І я ставлю її на голосування. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет не підтримав.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Ми щойно голосували поправку 1094. Поправка 1093 врахована, пане Німченко. Увімкніть мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Врахована, але моє право – виступити, навіть якщо вона врахована. Це дуже добре, що враховується, це відповідь тим, які мають намір тут щось розказувати. Це я щоб українською мовою хоч більш-менш вести розмову в цій студії Верховної Ради (*Шум у залі*).

А тепер поправка 1094. Подивіться, законодавець наділяє правом законодавчої ініціативи щодо пропозицій Кабінету Міністрів про внесення змін до законодавства про мови. Навіщо? Це є в положеннях, є в Законі «Про Кабінет Міністрів України», уряд уповноважений на це. Про що ми тут пишемо? Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 1094 ми вже голосували. І хочу нагадати, що ми у Верховній Раді. Якщо тези вам готували для ефірів, то ви щось поміняйте, можливо. Це робота Верховної Ради України – найвищого законодавчого органу.

Отже, поправка 1096. Не наполягає.

Поправка 1097. Не наполягає.

Поправка 1098. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Про що йде мова? Пане головуєчий, я не чую нічого. Ви щось кажете доповідачу, там шум біля вас, група підтримки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я після вашого виступу повторю свою репліку. Будь ласка, завершіть.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, поправка 1098. Комітет відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Отже, я коротко для вас повторю свої репліки.

По-перше, я як історик рекомендував не вдаватися до розгляду старої історії України, бо не завжди у вас виходить так само професійно, як у тлумаченні Конституційного Суду.

І по-друге, я просив, щоб ви зверталися не до студії, а до Верховної Ради України, бо ми знаходимося у Верховній Раді України.

Оце дві тези, які я сказав публічно. Ви попросили повторити – я ще раз повторив. І продовжуємо розгляд поправок.

Поправка 1101. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1101. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 5.

Рішення не прийнято.

Поправка 1102. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Щодо компетенції національної комісії ми вже вели мову. Тут, зі слів доповідача, складається враження, що буде працювати уповноважений, віце-прем'єр-міністр нам каже, що у нього буде шість чи дев'ять осіб. Подивіться, скільки в нього передбачено посадових осіб, відповідальних службовців, які будуть працювати на місцях, у регіонах, які будуть вести цей «сыск» за дотриманням української мови, починаючи із зібрань громадських організацій, політичних партій, на заводах, у цехах і на дільницях. Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ставлю на голосування поправку 1102. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Пане Німченко, ваші поправки 1105 і 1106 враховані. Ставить на підтвердження Кривенко.

Кривенка увімкніть мікрофон.

КРИВЕНКО В.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Прошу поставити поправку 1106 на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ваші поправки враховані. Я спитав у вас, не було відповіді. Кривенко поставив на підтвердження, як і ви ставите багато поправок на підтвердження.

Отже, ставлю на підтвердження поправку 1106. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1107. Не наполягає.

Поправка 1108, також врахована. Ви берете слово, так?

Будь ласка, Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я взяв слово, реалізуючи своє право. Так, дійсно, тут враховано. Разом з тим я хочу сказати, що враховано в тому сенсі, що всі ті методології, які передбачені, розробляються цими структурами. Вони самі для себе пишуть правила, за якими будуть діяти, за якими будуть створювати контролюючі органи за додержанням державної мови. Це не є логічно, тут уже закладені корпоративні інтереси. От про що йде мова. Не треба ставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги, хочу вас поінформувати, що наступні близько десяти поправок Німченка є врахованими. Давайте ми домовимося, що ніхто не буде ставити їх на підтвердження і не буде виступів з цього приводу. Пане Німченко, так приймається? Ніхто не ставить на підтвердження і не виступає, бо вони враховані. Будемо поважати роботу комітету. Це поправки 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1115, 1116 і 1117. Приймається, так? Далі йдемо.

Отже, відхилена поправка 1122 Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, я ж маю слово сказати. Я ж думаю, що тут не Кривенко вирішує. Я його поважаю, але ж не Кривенко вирішує. Тим більше ви з підказок не працюєте, я ціную це. Є Регламент, і ви на ньому завжди стоїте чітко, пильно і не заволокичуєте розгляд цього питання. А я маю право сказати стосовно цих поправок. Я можу сказати зараз про всі, а можу сказати конкретно по кожній. І я вибираю – по кожній поправці, це моє право.

Я не буду довго тут щось розповідати, це питання про відстоювання природних прав громадян України. І я тут не бачу нічого смішного (у декого бачу якісь там смішинки в очах чи в душі). Добре сміється той, хто сміється останнім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я вам пояснюю, ці поправки враховані. Ви ж не будете ставити їх на підтвердження? Ви ж не будете нищити тіло закону? Будете ставити? Добре.

Поправка 1113. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Ставте на підтвердження. Щодо поправки 1109 можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вже пройшли її, зараз поправка 1113.

НІМЧЕНКО В.І. Поправка 1113, це щодо пункту «надання методичних рекомендацій та роз'яснень щодо вимог до рівня володіння українською мовою». Якщо ми визначили і Конституція передбачає право володіти українською мовою, скажіть, який Симоненко, Петренко чи Сало може виробити рекомендацію узагальнюючу, а не на свій розсуд, який рівень для видачі сертифіката? Там у них градація іде – А, В, С. Що це? Як ми можемо виходити з того, що сам себе екзаменує цей уповноважений?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. На голосування я не ставлю, бо вона врахована.

Поправка 1115. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Стосовно компетенції комісії щодо встановлення стандартів. Що таке «стандарт мови»? Повинна бути дефініція в законі, у першому розділі (така методологія написання), щоб ми знали, що означає цей термін. Тому ми вважаємо, що це потрібно виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1116. Віктор Пинзеник. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК В.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановний Голово! Шановні колеги! Не може депутат, поправка якого врахована, брати слово для обґрунтування поправки, бо вона врахована. Він може взяти слово тільки в одному випадку: якщо хтось із депутатів пропонує поставити на підтвердження, тобто скасувати поправку, тоді автор поправки може вступити в дискусію з приводу відхилення його поправки. Якщо поправка врахована, він не має підстав для виступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми це узгодимо. Я порадився з юристами, юристи кажуть, що це чітко не виписано, але приблизно така є філософія і логіка: якщо поправка врахована – не надається слово, якщо відхилена... Якщо врахована, автору не надається слово. Я просто по-командному попросив, щоб ніхто не ставив їх на підтвердження, щоб вони не були «збиті», щоб поважати роботу комітету. І давайте, хай це буде просто між нами узгоджена позиція: якщо поправка

врахована – автор не виступає, а виступає по тих поправках, які відхилені комітетом, щоб відстояти свою позицію. Дякую вам.

Поправка 1122 відхилена.

Будь ласка, Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Питання не в тому, я хочу сказати щодо тих поправок, які ви пропустили. Зокрема поправки 1119 і 1120, я хотів би щодо них сказати свою думку. Вони враховані, але це моє право. Тому що те, що враховане, раніше з аналогічних питань не враховані наші поправки. Тому я з вами погоджуюся, пане головуєчий, що я не повинен відстоювати те, що враховано. Спасибі і колезі народному депутату. Але якщо я внаслідок розробки бачу, що воно не повинно бути враховано, то я прошу поставити його на підтвердження. А тому давайте йти далі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ставлю на голосування поправку 1122. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Колеги, я надав слово щодо поправки 1122, яка була відхилена, і я поставив її на голосування.

Поправка 1121. Червакова.

І я оголошую, що продовжую роботу на 15 хвилин.

ЧЕРВАКОВА О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Частина третя статті 44 передбачає, що цій комісії надається повноваження щодо сприяння застосуванню українських слів, словосполучень і термінів замість іншомовних. Миколо Леонідовичу, я хотіла б отримати від вас пояснення, в чому логіка. Що означає «сприяє застосуванню»? Слово «парламент» – іншомовного походження, слово «Конституція» – іншомовного походження. Чи означає це, що ці слова опиняться під заборонаю тільки тому, що одне з них англійського походження, а друге походить з латини? Я вже не кажу про такі слова, як «фізика», «психологія», «театр», «музей», «баскетбол», та все що завгодно! Ми, до речі,

нещодавно прийняли закон щодо протидії булінгу, хоча є чудовий український відповідник «цькування».

Скажіть, будь ласка, чим займатиметься ця комісія? І яким чином вона заборонятиме вживати ті слова, які вже прижилися в українській мові? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У цьому законі жодних слів про заборону немає. Взагалі-то, це питання не до мене, а до колеги Скрипника, автора цієї поправки. Я вам можу лише аргументувати логіку комітету, який врахував її редакційно, бо комітет не бачить нічого поганого в тому, щоб, якщо є українські відповідники, ми вживали українські відповідники. Будь-яка мова прагне до того, щоб вживати свої власні слова, в будь-якій мові це практикується. Сприяння комісії вживанню українських слів під час розроблення стандартів є абсолютно позитивним, і комітет це підтримав. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1121, вона врахована частково. Хто за те, щоб врахувати її повністю, прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 1124.

Поправка 1125.

Поправка 1126.

Поправка 1127.

Поправка 1128 відхилена.

Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1128. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Поправка 1129. Мусій не наполягає.

Поправка 1130. Не наполягає.

Поправка 1131.

Поправка 1132. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Поправка 1132 стосується формування складу національної комісії. Ну, є Закон «Про центральні органи виконавчої влади», де все це розписано, навіть про служби і все інше. Це окремою нормою вирішується. А ми що робимо? Визначили дев'ять членів (це ж закон!), завтра скажуть, що дев'ятох мало, треба ще утворити наглядову раду, іноземців завести... Ви розумієте, в який час ми живемо. І тому я хотів би, щоб це не виписувалося в законі. Це не інструкція, це закон, який визначає основні правові параметри і базу – як треба діяти в цій сфері на виконання Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1132 ставиться на голосування. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив. Будь ласка.

«За» – 7.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Бойко.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Прошу поставити на голосування поправку 1130, вона відхилена. Цією поправкою пропонується статтю 45 виключити повністю. Аргументація виключення: комісія має бути утворена відповідно до Закону «Про центральні органи виконавчої влади». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ставлю на голосування поправку 1130. Хто її підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Не пропустили, я її дуже чітко, виразно назвав, називаючи також і ваше прізвище.

Поправка 1133. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Щодо складу комісії, на мій погляд, що за цим може бути. На всяк випадок треба, щоб у цій комісії представляли інтереси представники всіх національних меншин і національностей,

які є у нас в Україні, вони перераховані в постанові Верховної Ради, коли ми ратифікували хартію. Вони мають там бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1133. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Поправка 1137.

Поправка 1138.

Поправка 1134. На підтвердження? Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Прошу поставити цю поправку на підтвердження, без слів «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1134. Хто за те, щоб викласти її в тій редакції, яку щойно озвучив Княжицький, прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправка 1137.

Поправка 1138.

Поправку 1135 на підтвердження?

Будь ласка, Мусій.

МУСІЙ О.С. Я прошу всі наступні поправки ставити на підтвердження і надавати мені слово згідно з Регламентом Верховної Ради України. Шановний Голово Верховної Ради! Шановний голово комітету! Ще раз хочу наголосити на тому, що ми зараз дублюємо Закон «Про Кабінет Міністрів України» і Закон «Про центральні органи виконавчої влади». Відповідно до законодавства уряд затверджує положення про центральні органи виконавчої влади. Натомість ми в законі, підмінюючи виконавчу гілку влади, намагаємося виписати положення. Всі ці норми (прочитайте будь-яке положення про будь-який центральний орган виконавчої влади, затверджене постановою Кабінету Міністрів), один до одного практично, ви переписали в цей

закон. Ну, давайте не робити підміну понять. Тому я прошу поставити на підтвердження цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви назвіть поправки, і я кожен окремо поставлю на голосування. Ви ж не будете по кожній виступати, так?

МУСІЙ О.С. Так. Поправки 1135, 1136, 1139.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Будь ласка, Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оскільки законом запроваджуються особливі вимоги до членів комісії, дана норма передбачає процедуру добору кандидатів на посаду і передачу їх на затвердження Кабінету Міністрів. А особливості формування центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом можуть передбачатися законом, це дозволено. Тому законодавець, у даному разі автори проекту цього закону і комітет, вирішив чинити так, як ми чинимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на підтвердження поправку 1135. Прошу голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Поправка 1136 ставиться на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправка 1139. Прошу голосувати – на підтвердження.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправка 1146. Не наполягає.

Поправка 1148.

Німченка увімкніть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я дуже був здивований, що зараз 75 відсотків членів парламенту підтримали і врахували пропозицію, яку ми вносили. Це від присутніх у залі – 44 особи. Пане головуючий, я вам скажу, це вже навіть не смішно. У такі скрутні часи, подивіться, де ж коаліція? Вони збіжаться, коли ви скажете. А що ж

сьогодні? Ну, чого ви кричите? Я ж спокійно кажу. Як працювати в цьому залі? Ну, ставте на голосування поправку, а що робити, нехай...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1148. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Поправка 1149. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. «Опозиційна платформа – За життя» «Опозиційного блоку». Я вдячний колезі, який втретє порушує питання, що ми пішли не тим шляхом. У нас є конкретна, вже вироблена методологія законотворця, у тому числі суб'єктів права законодавчої ініціативи, яким є Кабінет Міністрів, є структура і система, як утворювати органи центральні, допоміжні і таке інше. Навіщо ви в цей закон вносите оце все? Це не те що забруднює, це виключає його правове застосування і виключає юридичне визначення конкретних осіб... Прошу підтримати нашу пропозицію про виключення цих положень, які мають бути врегульовані окремим актом Кабінету Міністрів. Так вироблена наша система.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1149. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Поправка 1151. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Прошу поставити на голосування, мотивацію я вже навів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1151. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 3.

Рішення не прийнято.

Поправка 1152. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Тут вже є потенціал, тим більше червоне з'явилося на екрані, це вже тішить трохи. Поправка щодо того, що член комісії не може мати представницького мандата. Що таке представницький мандат? Це ж треба розкривати. Це не лише мандат, який дає ключі до коридорів влади. Я хотів би, щоб це зрозуміли. Тому що представницький мандат є і в політичних відносинах, і в інших сферах. Тому ми просимо виключити, навіть з цих підстав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1152. Хто підтримує, прошу голосувати. Комітет відхилив.

«За» – 4.

Рішення не прийнято.

Поправка 1153. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. На голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1153. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Поправка 1154 Німченка. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Поправка 1156. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, щодо строку повноважень нам треба вводити якісь уніфіковані норми. Все інше поставте на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1156. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 4.

Рішення не прийнято.

Поправка 1157.

Поправка 1158.

Поправка 1159.

Поправка 1160.

Поправка 1161.

Поправка 1162.

Поправка 1163.
Поправка 1164.
Поправка 1165.
Поправка 1166.
Поправка 1167.
Поправка 1168.
Поправка 1169.
Поправка 1170.
Поправка 1171.
Поправка 1174.
Поправка 1175.
Поправка 1176.
Поправка 1177.
Поправка 1178.
Поправка 1179.
Поправка 1180.
Поправка 1181.
Поправка 1182.
Поправка 1183.
Поправка 1185.
Поправка 1187.
Поправка 1188.
Поправка 1189.
Поправка 1190. Бойко.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, я наполягаю все-таки на поправці 1171. Це дуже важливо, почуйте, будь ласка. Частиною першою статті 19 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» визначено:

«1. Керівник центрального органу виконавчої влади (яким ви робите цю комісію) призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за пропозицією Комісії з питань вищого корпусу державної служби.

Комісія з питань вищого корпусу державної служби вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо кандидатури для призначення на посаду керівника центрального органу виконавчої влади за результатами конкурсу відповідно до законодавства про державну службу».

Керівник центрального органу виконавчої влади і його заступники є державними службовцями. Прохання врахувати цю мою поправку і далі по тексту редакційно врахувати те, що вони є державними службовцями. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. При всій повазі, ми вже перебуваємо на поправці 1194, ми пройшли її. Має бути уніфікований розгляд у залі. Ми пройшли її, колеги.

Поправка 1204.

Поправка 1208.

Поправка 1210.

Поправка 1212.

Поправка 1216.

Добре, Німченка увімкніть мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Я не розумію, який номер ви назвали, головуючий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я сказав, що вашу поправку 1212 відхилено.

НІМЧЕНКО В.І. Ваш напор такий, що я нічого не співаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, я говорю виразно.

НІМЧЕНКО В.І. Оце друге діло, балакайте дуже виразно, це у вас добре виходить, щоб я ж чув.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кажу вам: поправка 1212 – один два один два.

НІМЧЕНКО В.І. Очень хорошо! Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю на голосування поправку 1212. Хто підтримує, прошу проголосувати, будь ласка. Комітет її відхилив.

«За» – 3.

Рішення не прийнято.

Поправка 1216.

Поправка 1217...

Добре, Німченку дайте мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Дайте слово Німченку. Навіть у металу є напруга витримки, частота його обробки. А ви тут таку вже напругу влаштували, маю на увазі порушення Регламенту, ну, давайте хоч якось поважати депутата. Ну, не настільки ж так робити.

Надайте мені хвилину щодо поправки 1216. Я хочу сказати, що ми завжди стояли на позиції щодо цього законопроекту і вносили наші рекомендації і пропозиції якраз виходячи з того, що не можуть оці всі структури займатися, в тому числі, проведенням іспитів на рівень володіння українською мовою для громадян України, для яких це материнська мова. А рівень володіння мовою для життя визначає саме життя. Якщо йдеться про державну службу – це одне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Якщо не йде мова про перебування на службі в державних органах чи органах представницької влади, то ми взагалі не можемо інспектувати народ. Що незрозуміло? Тому ми просимо задовольнити наше клопотання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перед голосуванням хочу зробити повідомлення: у нас є заява від двох фракцій, тому одразу після голосування я надам слово для виступу. А ви подивіться, з якої поправки ми завтра розпочнемо розгляд.

Ставиться на голосування поправка 1216. Вона врахована редакційно. Хто за те, щоб врахувати її повністю, прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Визначаємося, з якої поправки розпочнемо завтра. Поправка 1218. Отже, завтра розпочнемо з поправки 1218, ми на ній завершили. Я дякую голові комітету, дякую авторам поправок.

А зараз слово для виступу від фракцій Радикальної партії і «Батьківщини» надається Сергію Євтушку. Будь ласка, 3 хвилини.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні колеги! Шановний український народе! За дорученням Юлії Тимошенко я сьогодні відвідав у Комітеті з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення протестуючих шахтарів, представників інвалідів праці, серед яких є люди, Андрію Володимировичу (пане Голово, я до вас звертаюся), які вже двічі перенесли інфаркт, і вже четверту добу вони голодують. Я також хочу подякувати колегам із «Самопоміч», які нині вже піднімали це питання. У чому суть? Шахтарі вимагають від уряду перерахувати коефіцієнт страхових виплат з 1,05 на 1,248 згідно із законом та даними Держстату.

Водночас я хочу сказати, Андрію Володимировичу, що коли журналісти акредитованих засобів масової інформації намагалися потрапити до них, щоб взяти коментар і зробити сюжет, їм було відмовлено Управлінням державної охорони. Прошу вважати мій виступ депутатським запитом і дати оцінку діям працівників правоохоронних органів, з якою ціллю вони не допускали журналістів до протестувальників.

Також хочу сказати, що сьогодні Адміністрація Президента Порошенка задіяла ще одну брудну технологію: зареєструвавши sip-телефонію, почали розсилати у вигляді автовідповідачів всім членам окружних виборчих комісій від Тимошенко, всім членам дільничних виборчих комісій, які представляють кандидата на пост Президента Тимошенко, повідомлення з погрозами, аби вони відмовилися брати участь у виборах. Це вже новітня технологія, яку застосовує Банкова.

Ми бачили технічних кандидатів з таким самим прізвищем, зареєстрованих з однією метою: спантеличити українського громадянина – виборця, щоб він помилився і не проголосував за Юлію Тимошенко, а проголосував за її «двійника», якого технічно виставили на противагу.

Ми бачили, як використовується адміністративний ресурс, коли голови обласних і районних державних адміністрацій, фактично, стали партійними функціонерами, керівниками штабів Петра Порошенка.

Ми бачили, як поширюються матеріали, особливо в журналістських розслідуваннях, як діє сітка, яку почали робити в Адміністрації Президента.

У мене лише одне до вас прохання, шановні працівники Адміністрації Президента: дзвоніть уже з ваших робочих телефонів. Чому ви боїтеся і ставите *sip*-адреси з Німеччини? Дзвоніть уже з Адміністрації Президента, ми й так розуміємо, що ви ведете країну недемократичним шляхом і використовуєте найбрудніші технології...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ще одне повідомлення, колеги. До мене також надійшла заява від фракції «Опозиційний блок» і групи «Відродження». Ми домовилися, що вони не будуть брати перерви, а завтра зранку, о 10 годині 30 хвилин, представнику буде надано слово, як передбачено Регламентом.

Таким чином, колеги, вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра о 10 годині ранку всіх очікую в залі для продовження нашої роботи. Дякую вам.